

SYSSLINGEN

Medlemsblad 1, 2019 Årgång 26

Kallelse

till ordinarie vårmöte med Södra Roslagens släktforskarförening 12 mars 2019, kl 19.00 i Vita huset, Centralvägen 55, Åkersberga (Hembygdsgården i Ekbacken).

Förslag till dagordning:

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av rösträknare tillika justeringsmän
4. Fråga om kallelse till mötet behörigen skett
5. Godkännande av dagordning
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Revisorernas berättelse
8. Fastställande av resultat- och balansräkning
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Val av ombud till riksstämman
11. Val av valberedning
12. Övriga frågor
13. Mötets avslutande

Efter mötet kommer Tore Österman berättar om "Från bonden Olof Nilsson till Madonna" forskningsresultat med många intervjuer under 40 år.

Hjärtligt välkomna!

Ta med det här numret av Sysslingen till mötet!

Föreningens adress:
Muskötvägen 2
184 60 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Anita Järvenpää	070-629 25 32
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@telia.com</i>	
Vice ordförande/ Sekreterare, <i>e-post</i>	Christer Lind	08-541 310 75
	<i>ch2.lind@roslagen.be</i>	
Kassör	Ingalill Hallberg	070-954 62 33
<i>e-post:</i>	<i>ingalillhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Torbjörn Claar	070-884 81 23
<i>e-post:</i>	<i>claar@telia.com</i>	
Ledamot	Tore Österman	070-542 05 05
<i>e-post:</i>	<i>toreosterman@gmail.com</i>	
Ledamot	Dick Fagerqvist	070-354 13 70
<i>e-post</i>	<i>dick.fagerqvist@tele2.se</i>	
Ledamot	Susanne Fagerqvist	070-722 14 12
<i>e-post</i>	<i>sysslingen@hotmail.com</i>	

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år
Bidrag kan sändas till redaktören, Susanne Fagerqvist,
Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga, tel. 070-722 14 12

Ansvarig utgivare: Anita Järvenpää
E-post: sysslingen@hotmail.com, eller
info@roslagen.be

Hemsida: blogg.roslagen.be

Hemsideskonstruktör: Ann Lundgren, Olle Keijser

För signerade bidrag ansvarar författaren.
Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Medlemsavgift

Avgiften är 125 kronor per medlem och år och 25 kronor
för medlem under 25 år. Betalas till föreningens
plusgirokonto: 448 57 91-0
Glöm inte att ange namn, adress och e-postadress.

Innehåll

Kallelse	1
Redaktionen har ordet	2
Ordföranden har ordet	3
Medlemsavgiften för 2019	3
Vårmetet 2019	3
Verksamhetsberättelse	4
Revisionsberättelse	5
Resultat- och balansräkning	6
Pelarorden	6
Boktipset	8
Spionen på Rindö	8
Antavla Stig Wennerström	9
Höstmötet 2018	10
Släktforskningens dag i Vaxholm	10
Måste man Mata ut ett USB-minne i Windows?	11
Arkivens dag i Vaxholm	13
ArkivDigital har innehålls förtecknat SCB-utdragen	14
Förändringar hos KB i tidningsarkivet .	15
Sysslingens datum för 2019	16
Nya medlemmar	16
Material från Arninge under ombyggnaden	16

*Nästa nummer av Sysslingen
kommer i maj 2019
Manusstopp den 1 april 2019*

Redaktionen har ordet

Välkommen till ett nytt släktforskarår. Nu börjar vi äntligen gå mot ljusare tider men än finns mycket tid kvar till att släktforska på innan naturen pockar på.

I detta välfyllda nummer finns de handlingar som behövs inför vårmötet den 12 mars, vita huset i Åkersberga. Tore Österman kommer att berätta om sin spännande forskning.

Vi har även en text och antavla om Stig Wennerström. Datadelen handlar denna gång om Windows och USB-minnen. Vi har även artiklar om ArkivDigital och Kungliga biblioteket.

Hoppas ni alla får en trevlig forskarvår.

Redaktören

E-post: sysslingen@hotmail.com

Ordföranden har ordet

Efter en lugn och skön jul- och nyårshelg går vi nu äntligen mot ljusare tider. Trots att det fortfarande är mörkt och kallt ute börjar faktiskt solen att titta fram då och då.

Vi har ett händelserikt år bakom oss. Utöver våra ordinarie medlemsmöten och släktforskarjouren har vi haft studiebesök hos ARAB (Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek) och Riksarkivet i Marieberg. Våravslutningen förlade vi förra året på Medeltidsmuseet där vi fick en guidad visning. På vårmötet underhöll Carl-Göran Backgård med ett föredrag med rubriken "Min företagsamme anfader i Kalmar 1688-1712" och på höstmötet berättade Lennart Lenke om "Mördare och banditer i Östra Ryd".

Arkiv Digital har kommit med flera intressanta nyheter under året och i november släpptes äntligen slutversionen av Sveriges Dödbok 7 (den s.k. "dödskivan").

Styrelsen är nu igång med att planera vårens verksamhet med studiebesök och våravslutning. Mera information om detta kommer via mail och på vår hemsida så snart vi har detaljerna klara.

Gott Nytt släktforskarår!
Anita Järvenpää

Medlemsavgiften för 2019

Många av er har redan betalat in medlemsavgiften för 2019 men för er som missat så finns uppgifterna här:

Vi betalar som vanligt till föreningens **plusgirokonto 448 57 91-0** och avgiften är **125 kr medlem** och **25 kr för medlem under 25 år**. Glöm inte att ange **ert namn** när ni betalar.

Denna information finns alltid med i vår tidning på sidan 2.

Vårmötet 2019

Ordförande vid vårmötet

Anita Järvenpää

Sekreterare vid vårmötet

Christer Lind

Justerare tillika rösträknare

Justerare tillika rösträknare

Förslag till valberedning 2019

Valberedningen, sammankallande

Arne Sundberg

Valberedningen

Carl-Göran Backgård

Valberedningen

Verksamhetsberättelse

Södra Roslagens släktforskarförening har som tidigare år varit medlem i Sveriges Släktforskarförbund, Riksarkivets vänförening Pro Memoria och Föreningsarkiven i Stockholms län.

Styrelsen har bestått av Anita Järvenpää, ordförande, Christer Lind, vice ordförande och sekreterare, Ingalill Hallberg, kassör, samt ledamöterna Torbjörn Claar, Dick Fagerqvist, Susanne Fagerqvist och Tore Österman. Styrelsen har haft två protokollförda möten.

Kommentarer till den på höstmötet 2017 beslutade planen:

1. Medlemsantalet har under året sjunkit och var vid årets slut 163.
2. Som tidigare har månadsmöten för medlemmarna hållits hela året utom i maj-augusti, i Åkersberga och Vaxholm samt på Ljusterö. Ibland har något särskilt ämne förberetts och avhandlats och ibland har deltagarnas spontana frågor tagits upp till diskussion. Datastugor, med frågor om datorer, program och dataregister, har också varit öppna i Åkersberga och Vaxholm samma månader, i regel två veckor efter månadsträffen. Månadsmötena och datastugorna har varit välbesökta, ofta runt 10-20 deltagare.
3. Under året gjordes studiebesök på Arbetarrörelsens Arkiv och bibliotek (ARAB) och på Riksarkivet, Marieberg.
4. Föreningen har hela året utom maj-augusti ställt upp med någon eller några medlemmar som jourhavande släktforskare på lördagar på Vaxholms och Åkersbergas bibliotek. Denna verksamhet har även 2018 gett flera nya medlemmar som resultat.
5. Vårmötet hölls den 8 mars i Vita huset, Åkersberga. Efter mötesförhandlingarna höll Carl-Göran Backgård ett föredrag med rubriken ”Min företagsamme anfader i Kalmar 1688-1712”. Höstmötet hölls på Vaxholms bibliotek den 29 november då Lennart Lenke höll ett med rubriken ”Mördare och banditer i Östra Ryd”.
6. Våravslutningen hölls den 19 maj på Medeltidsmuseet där vi fick en guidad visning. Därefter intog vi medhavd lunch på Strömparterren.
7. Tore Österman deltog i Släktforskardagarna som ägde rum i Växjö den 1-2 september..
8. Redaktionskommittén med Susanne Fagerqvist som sammankallande, har som tidigare år producerat fyra nummer av Sysslingen med intressant innehåll.
9. Andelen medlemmar som får Sysslingen via e-post har ökat och vårt behov av tryckta exemplar minskar.
10. Försäljning av Vaxholm-Österåkers CD går mycket trögt. Vi kommer därför att lägga ut skivan till försäljning i förbundets projektkatalog.
11. Abonnemanget AD OnLine på våra datorer har förlängts.
12. Släktforskningens dag genomfördes både i Vaxholm och i Åkersberga.
13. Som tidigare år har vi medverkat på Skärgårdsmarknaden i Vaxholm i augusti samt vid Kulturnatten på Vaxholms bibliotek i oktober.

14. Vår förening medverkade även vid Arkivens dag på Vaxholms I Vaxholm kom drygt 80 besökare.

Vi framför vårt tack till biblioteken i Åkersberga, Ljusterö och Vaxholm samt hembygdsföreningarna i Vaxholm, Ljusterö och Österåker för ett gott samarbete i vår verksamhet. Bland annat har vi därigenom disponerat lokaler utan kostnad. Sist men inte minst vill vi tacka alla aktiva medlemmar i föreningen för gott samarbete och goda insatser under året.

Vaxholm mars 2019

Anita Järvenpää
ordförande

Christer Lind
vice ordförande
sekreterare

Ingalill Hallberg
kassör

Torbjörn Claar

Susanne Fagerqvist

Dick Fagerqvist

Tore Österman

Revisionsberättelse

för verksamhetsåret 2018

Södra Roslagens släktforskarförening, Org.nr 802412-7774

Undertecknade valda revisorer för Södra Roslagens släktforskarförening har granskat föreningens räkenskaper samt styrelsens förvaltning för räkenskapsåret 1/1 – 31/12 2018. Granskningen har utförts i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Räkenskaperna är i god ordning och förda med noggrannhet. Inkomster och utgifter under året, samt föreningens ekonomiska ställning vid verksamhetsårets slut framgår av kassörens rapporter. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har inte gett anledning till anmärkning beträffande förvaltningen av föreningens angelägenheter, varför vi tillstyrker

- att balans och resultaträkningen fastställs
- att årets vinst disponeras enligt styrelsens förslag

Styrelseledamöterna har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försumelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, varför vi tillstyrker

- att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Åkersberga 2019-01-24

Birgit Lindkvist

Lennart Elg

Resultat- och balansräkning

Resultaträkning	2018-12-31	2017-12-31	Balansräkning	2018-12-31	2017-12-31
Intäkter	kronor	kronor	Omsättningstillgångar	kronor	kronor
Medlemsavgifter	19 375	21 800	Postgiro	2 363	4 650
Försäljn CD	0	1 025	Bank sparkonto	37 000	37 000
Övr intäkter	not 2	7 670			
S:a intäkter	27 045	29 944	S:a tillgångar	39 363	41 650
Kostnader			Skulder		
Admin. Bankkost	-1 164	-831	Förbetalda medl. avg	-2 500	-5 000
Program, hemsida	not2	-4 062	Förbetald skivinköp	495	
Avgift till förbundet	not1	-2 064	S:a skulder	-2 005	-5 000
Stämmoombud		-5 838			
Medlemskap i fören.		-350	Eget kapital		
Sysslingen		-8 200	Balanserat resultat	-36 651	-32 384
Styrelsen		-1 250	Redovisat resultat	-707	-4 266
Studiebesök	not 2	-3 410	S:a eget kapital	-37 358	-36 650
S:a kostnader	-26 338	-25 678	S:a skulder	-39 363	-41 650
Årets över/under skott	707	4 266	och eget kapital		

not1 avgift till förbundet 12kr/medlem

not2 bidrag från Österåkers kommun

bidraget har används för programinköp och studiebesök

Åkersberga den 21 januari 2019

Ingalill Hallberg

Pelarorden

I förra numret av Sysslingen skrev Anita Järvenpää och gjorde släktutredning om Calle Schewen. Där nämndes också ordenssällskapet Pelarorden som jag är lite bekant med och kan utveckla kunskaperna kring.

Skådespelaren Axel Hultman stiftade orden sommaren 1892 och var dess hövding i över 40 år till sin död. Syftet, som det står i stadgarna, var att sprida vänskap, kamratskap och förståelse samt utgöra en broderlig sammanslutning för de svenska män som ”plöja skärgårdens böljor”.

En orden som Kalle och även brodern Bernhard von Schewen hade varit medlemmar i sedan 1893 och det var på deras gård och ö som medlemmötena hölls årligen.

Min far och farfar blev medlemmar i mitten på 1930-talet och följande foto togs på ett sommarmöte på ön Håtö Svansar 1944.

På bilden, från höger, syns farfar David Österman, min far Gunnar Österman och deras granne, med gemensamma anor, varvsägaren John Sjöberg (vars dotter Anna dog på Ljusterö förra året 105 år gammal).

Det är lite kul att se hur mina välklädda skärgårdssläktingar har mörka kavajer med slips/fluga och mörka vegamössor på sig. Men jag minns att min far var

noga med förberedelserna och planerade verkligen för att inte missa dessa träffar den första söndagen i juli.

Många gånger i tonåren skjutsade jag, med båt, min far till dessa sommarmöten på Håtö Svansar, där jag inte fick vara med om de hemliga ceremonierna utan väntade i en stuga som tillhörde Schewarna och var ordens klubbhus.

Redan på den tiden hade väl intresset för släktforskning börjat gro och när jag träffade Uno Österman, smugglarkungen från Gräskö, med samma efternamn som jag, undrade jag om vi var släkt men vi hittade inte då några sådana relationer.

Synd, för Uno var lite av idol för en tonårig skärgårdsgrabb, speciellt när han lurade och körde undan från tullen med sin spritlast som han bl.a. skaffat av Algoth Niska. Niska var Unos finländska motsvarighet som smugglarkung. Båda har det skrivits och gjorts film om.

Jag har just läst Wilhelm Mobergs memoarer och han var också medlem i det illustra sällskapet av skärgårdsälskare. Han hade en period även varit s.k. ordensskald och hade efterträtt Einar Malm och Albert Engström.

Det var ju många kända personer som var medlemmar och visade att skärgården var viktig för dem; Thor Modén, Sven Salén, Evert Taube, Anders Zorn, bröderna Uno och Mårten Österman från Gräskö och naturligtvis Albert Engström som hittade flera av sin skärgårdsprofiler bland ordensbröderna.

De kvinnor som var med kallades för tjänande systrar och var huvudsakligen rekryterade från familjerna von Schewen, Engström, Malm.

Uttrycket tjänande systrar kanske inte låter så bra i dagens MeToo-tider men när jag träffade en av dottrarna von Schewen, som också jobbade på IBM, så tyckte hon att det var ett hedersuppdrag snarare än något annat.

Själv hoppas jag på att både Pelarorden och MeToo ska leva vidare.

Tore Österman

Boktipset

Med hjälp av några av Christopher O'Regans böcker förflyttade jag mig under några juldagar till 1700-talets Stockholm.

”*En bädd av dun*” berättar om livet vid Gustav III:s hov. Författaren låter oss följa människorna vid hovet, där livet var fyllt av intriger och stel etikett, men också av nöjen, kärleksaffärer och olika upptåg.

”*Gustaf III:s Stockholm*” ger oss glimtar av hur det var att leva i 1700-talets Stockholm. Läsaren får bl.a. ta del av stockholmarnas vardagsliv: hur de klädde sig, vad de roade sig med, de hygieniska förhållandena i staden och mycket annat.

Båda böckerna är mycket lättlästa och rikt illustrerade med bilder.

Anita Järvenpää

Spionen på Rindö

När Kerstin Modigh och jag besökte Arninge i höstas hittade hon en folder där det stod att Stig Wennerström varit bosatt i Vaxholm. Jag blev nyfiken och beslöt mig att titta vidare på detta.

Stig Wennerström föddes i Adolf Fredriks församling i Stockholm, men var under långa perioder, fram till 1925, bosatt vid Vaxholms kustartilleriregemente där fadern tjänstgjorde som major.

Stig blev fänrik i flottan 1929 och genomgick därefter flygutbildning och blev så småningom kapten och senare överste i Flygvapnet. Under andra världskriget tjänstgjorde han 1940-41 som flygattaché i Moskva. Han återvände som attaché i Moskva 1949-52 och tjänstgjorde som sådan även i

Artilleriregementet		FÖRSTA		FÖRSTA		FÖRSTA		FÖRSTA	
№	Namn	Ålder	Stämning	Stämning	Stämning	Stämning	Stämning	Stämning	Stämning
1075	Stig Wennerström	27	Stig Wennerström	27	Stig Wennerström	27	Stig Wennerström	27	Stig Wennerström
1881	Carlberg	28	Carlberg	28	Carlberg	28	Carlberg	28	Carlberg
1906	Wahlström	24	Wahlström	24	Wahlström	24	Wahlström	24	Wahlström
1967	Wahlström	12	Wahlström	12	Wahlström	12	Wahlström	12	Wahlström

Washington 1952-57. Redan 1948 hade han rekryterats till den sovjetiska underrättelsetjänsten GRU, som gav honom kodnamnet *Örnen*.

Han lämnade ut uppgifter om det svenska försvaret till den sovjetiska underrättelsetjänsten. I Sverige började man så småningom misstänka att han var spion. För att avslöja honom värvade säkerhetstjänsten Wennerströms hemhjälp som agent. Han kunde gripas efter att hemhjälpen hittat filmrullar som innehöll hemliga handlingar. Han greps den 25 juni 1963 och dömdes till livstids straffarbete. 1974 omvandlades straffet till villkorlig frigivning.

Under fängelsetiden skrev Stig Wennerström sina memoarer ”*Från början till slutet*” (Bonniers 1972).

Han avled den 22 mars 2006 och ligger begravd på Djursholms begravningsplats.

Anita Järvenpää

Antavla Stig Wennerström

	Daniel Constance Wennerström F 1833-10-03 Tveta (H) D 1901-01-20 Klara (A) Handlare	Carl Gustaf Wennerström F 1797-05-27 Tveta (H) D 1848-05-09 Tveta (H) Lantbrukare	Johan Wennerström F 1759-04-01 Tveta (H) D 1842-09-24 Tveta (H) Rusthållare
Nils Gustaf Henrik Wennerström F 1875-06-17 Klara (A) D 1933-10-23 Skeppsholm (A) Kapten		Stina Cajsa Nilsson F 1802-10-09 Mörlunda (H) D 1852-11-27 Tveta (H)	Maria Månsdotter F 1760-10-30 Järeda (H) D 1833-06-07 Tveta (H)
	Wendla Kristina Rundberg F 1840-01-11 Åhus (L) D 1904-10-15 Hedvig Eleonora (A)	Johan Henrik Rundberg F 1806-07-14 Kristandstad garnisons- församling. (L) D 1870-03-21 Östra Broby (I) Hattmakare	Nils Rundberg Artillerist
			Ulrika Eleonora Sandberg
		Anna Maria Hagström F 1815-03-04 Kristianstads garnisons- församling (L) D 1897-09-17 Adolf Fredrik Stock- holm (A) Barnmorska	Carl Hagström F 1784-03-11 Hakarp (F) D 1825-01-05 Kristianstads garnisonsförs.(L) Stockmakare
Stig* Erik Konstans Wennerström F 1906-08-22 Adolf Fredrik (A) D 2006-03-22 Danderyd (B) Överste			Hedvig Berg F 1786-02-02 Hakarp(F)
	Erik Ludvig* Berggren F 1852-01-08 Helgesta D 1924-02-04 Trosa (D) Löjtnant	Erik Abraham Berggren F 1806-08-25 Kvarsebo (E) D 1879-01-14 Helgesta (D) Kyrkoherde	Abraham Berggren F 1776-05-26 Nyköping (D) D 1829-09-01 Nyköping (D) Klockare
		Johanna Gustava Göreke F 1817-10-30 Stockholm (A) D 1865-05-16 Helgesta (D)	Kristina Hägerberg F 1779-09-06 Floda D 1855-05-06 Helgesta
Ester Torborg Berggren F 1881-08-22 Karlsborg ® D 1951-06-18 Skeppsholm (A)		Johan Hellberg F 1807-07-26 Tunaberg (D) D 1878-01-15 Bergshamra (D) Komminister	Johan Hellberg F 1768-11-08 Lilla Mellösa (D) D 1834-11-29 Tuna (D) Kyrkoherde
			Brita Catharina Wiman F 1784-03-20 Nyköpings västra (D) D 1870-06-27 Bergshammar (D)
Herta Hellberg F 1855-10-25 Bergshamra (D) D 1941-09-21 Engelbrekt (A)		Johanna Maria Holmberg F 1825-12-02 Maria Magdalena (A) D 1917-08-28 Grythyttan (T)	Gustaf Adolf Holmberg F 1795-09-20 Svea Livgarde (A) D 1843-11-11 Nedre Ullerud (S) Inspektör
			Johanna Jacobina Åström F 1802-04-14 Stockholm D 1892-11-10 Bergshammar (D)

Höstmötet 2018

Torsdagen den 29 november hölls föreningens höstmöte i Vaxholm.

Inför ett fullsatt stadsbibliotek i höll författaren Lennart Lenke ett intressant föredrag om mördare och banditer i Östra Ryd. Vi fick ta del av både yxmord, knivmord, barnamord och otrohet m.m. Sittplatserna räckte inte till utan många av besökarna fick stå.

Efter mötet blev Lennart tackad av Södra Roslagens Släktforskarförenings ordförande, Anita Järvenpää.

Anita, som hade fyllt jämna år, blev uppvaktad från SRS genom Ingalill

Arne Sundberg

Släktforskningens dag i Vaxholm

Lördagen den 19 januari firade vår förening Släktforskningens Dag på Vaxholms stadsbibliotek.

Flera av våra medlemmar fanns på plats för att visa hur man släktforskar. Årets tema var "Fotografiet och släktforskningen".

Vi hade ordnat en liten fotoutställning i ett av bibliotekets fönster.

Dagen avslutades med att Lena och Arne Sundberg under rubriken "Gummor och gubbar i Vaxholm" berättade och visade bilder.

Enligt biblioteket hade vi över 85 besökare.

Anita Järvenpää

Måste man Mata ut ett USB-minne i Windows?

Behöver man använda Säker borttagning innan man drar ut ett USB-minne eller en hårddisk ur datorn och i sådant fall varför? Vi förklarar Mata-ut begreppet!

Beroende på hur din dator är inställd finns det faktiskt stunder då du kan förlora både filer och till och med förstöra hela din inkopplade *USB*-enhet om du inte använder **Säker borttagning** innan du rycker ut enheten ur datorn. Tack och lov är sannolikheten att detta inträffar numera väldigt liten och *Säker borttagning* behöver allt som oftast inte längre användas över huvud taget.

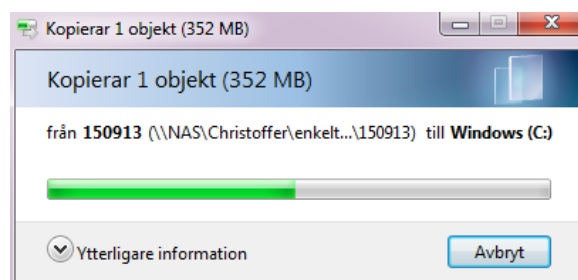
För att förklara vad *Säker borttagning* är och vad det ska vara (eller rättare sagt – *har varit*) bra för börjar vi med att gå igenom vad som egentligen sker när man sparar en fil på ett *USB*-minne eller en extern hårddisk.

Vad händer när man sparar något på ett USB-minne?

När du sparar något på antingen ett *USB*-minne eller en extern hårddisk som sitter kopplad till datorn får du som bekant upp fönster som visar hur länge det är kvar innan kopieringen är slutförd.

En vanlig filkopiering i Windows.

En av de många funktioner som hjälper datorn med uppgifter som just filkopiering är en funktion kallad *skrivcache*, en funktion som är inte alltid aktiverad på datorn. Men är aktiverad fungerar den så att, när du kopierar en fil till ett *USB*-minne, börjar delar av filen kopieras till själva *USB*-minnet medan andra delar kopieras till datorns *internminne*. I *internminnet* väntar sedan filerna på att kopieras till rätt ställe på *USB*-minnet. *Skrivcache*-funktionen skickar därefter din fil till *USB*-minnet i lugn och ro – från datorns *internminne*. Detta sätt att kopiera filerna gör att datorn slipper arbeta lika hårt för att läsa filen från sin hårddisk. Något som (åtminstone förr) gjorde att datorn upplevdes som snabbare.

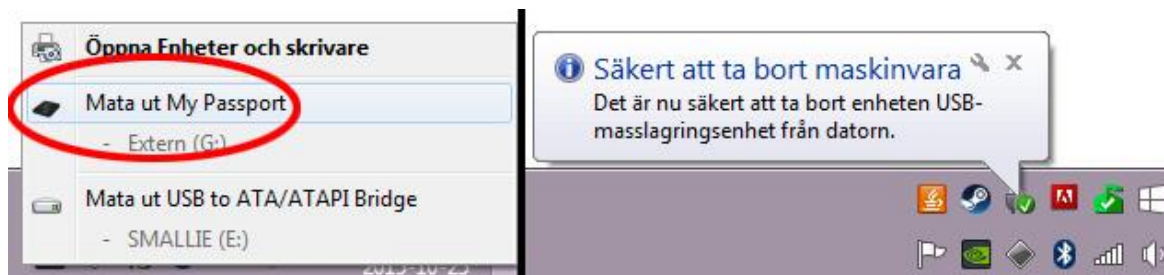
Problemet med detta är att så fort din fil blivit kopierad till datorns *internminne* rapporterar *skrivcache*-funktionen att filkopieringen är klar. Vilket den också är, men **inte** till *USB*-minnet, utan bara till *internminnet*. Att den faktiska kopieringen till *USB*-minnet sker i bakgrunden är ju dock egentligen inget att oroa sig för. Åtminstone så länge *USB*-minnet får sitta kvar i datorn tills det att kopieringen är helt klar.

Vad som kan ske om hela filen inte ännu hunnit kopierats till *USB*-minnet (utan finns halvt kvar i datorns *internminne*) och *USB*-minnet tas ut ur datorn är att filen blir trasig och inte går att öppna. I allra värsta fall kan till och med *USB*-minnets filsystem ta skada då det helt plötsligt blir utan ström samtidigt som det försöker spara en fil.

I nyare versioner av Windows är *skrivcache*-funktionen, för *USB*-enheter, avstängd som standard. Så har det inte alltid varit och funktionen finns fortfarande aktiverad som standard för vissa enheter (till exempel fasta hårddiskar).

Vad är då Säker borttagning och varför finns funktionen?

Funktionen *Säker borttagning* (eller *Mata ut* som den också kommit att kallas) har som uppgift att berätta för datorn att du vill koppla bort din *USB*-enhet från datorn. När datorn får denna instruktion skriver den så snabbt som möjligt klart alla filer som står i kö att kopieras till ditt *USB*-minne eller din externa hårddisk. Så snart filerna är kopierade slutar datorn att prata med enheten och berättar för dig att det är helt lugnt att koppla bort *USB*-enheten. Du får nu ett meddelande om att du nu kan ta ut enheten ur datorns *USB*-port.

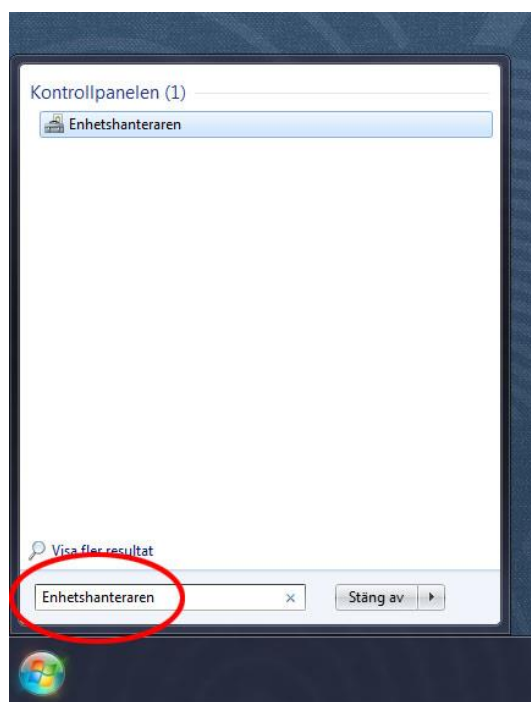
För att använda *Säker borttagning* klickar du på ikonen för funktionen i aktivitetsfältet och väljer *Mata ut*, följt av namnet på din enhet.

Säkert borttagning och *Mata ut*-funktionen finns helt enkelt till för att säkerställa att datorn för tillfället inte använder din *USB*-enhet. Detta för att förhindra att det blir något avbrott i kopieringen av data till enheten, som i sin tur i värsta fall kan skada båda data och själva enheten.

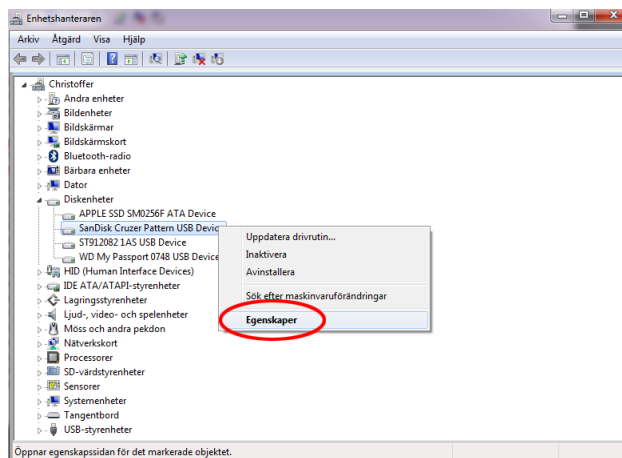
Som tidigare nämnt är *skrivcache* för *USB*-enheter numera avstängt som standard i *Windows*. *Säker borttagning*-funktionen är därför till stor del onödig och behöver **oftast** inte användas. Filerna skrivs istället direkt till din *USB*-enhet och när dialogrutan för filkopieringen når hundra procent är också hela filen kopierad. Vill du vara helt säker på att *skrivcache*-funktionen verkligen är avstängd är det bara att följa stegen här nedan för att kontrollera att så är fallet.

Så ser du om skrivcache är avstängt i Windows

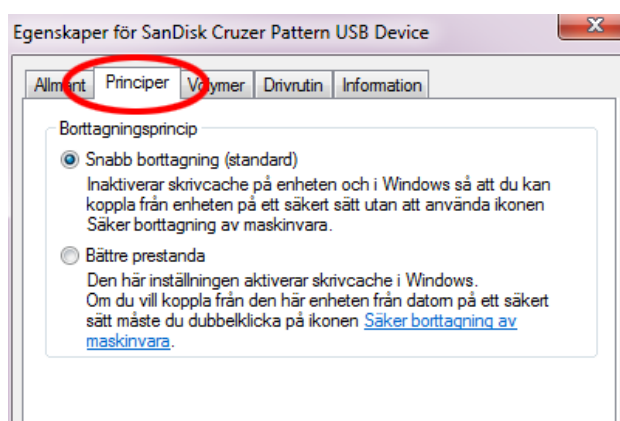
1. Börja med att starta *Enhets hanteraren* genom att öppna *Start-menyn* och söka efter just *Enhets hanteraren*. Använder du *Windows 10* klickar du på *Sök-symbolen* bredvid *Start-menyn* och gör precis samma sak.

2. Väl inne i *Enhetshanteraren* klickar du på *Diskenheter*. Ditt *USB*-minne eller din externa hårddisk bör synas någonstans bland enheterna i listan. Högerklicka på din enhet och välj *Egenskaper*.

3. Klicka nu på fliken *Principer*. Om alternativet *Bättre prestanda* är ikryssat är *skrivcache* påslaget för din enhet. Kryssa i sådant fall istället för *Snabb borttagning*. Spara ändringen genom att klicka på *OK*. Du kan nu rycka ut din *USB*-enhet bäst du vill så länge inget kopieras till den för stunden.

Lars-Ove Westlén

Arkivens dag i Vaxholm

Lördagen den 10 november anordnades Arkivens dag i hela landet. I Vaxholm inbjöd stadsarkivarien Johan Silverfred till Öppet hus. Tillsammans med Johan hade Södra Roslagens släktforskarförening och Vaxholms hembygdsförening gjort en fotoutställning på årets tema "Gömt eller glömt". Vi hade fullt hus hela dagen.

Carl-Uno Sjöblom fanns på plats och berättade bl.a. om celebriteter som besökt Vaxholm. Arne Sundberg visade gamla skolkort. Bernt Malm och Leif Gannert svarade på frågor om bl.a. äldre byggnader och färgstarka personer i Vaxholm. Kerstin Modigh ansvarade för försäljning av böcker om Vaxholms historia och släktforskarföreningens "Lathund för släktforskare". Självt satt jag vid en dator och visade intresserade Vaxholmare hur de kunde hitta sina anor.

Anita Järvenpää

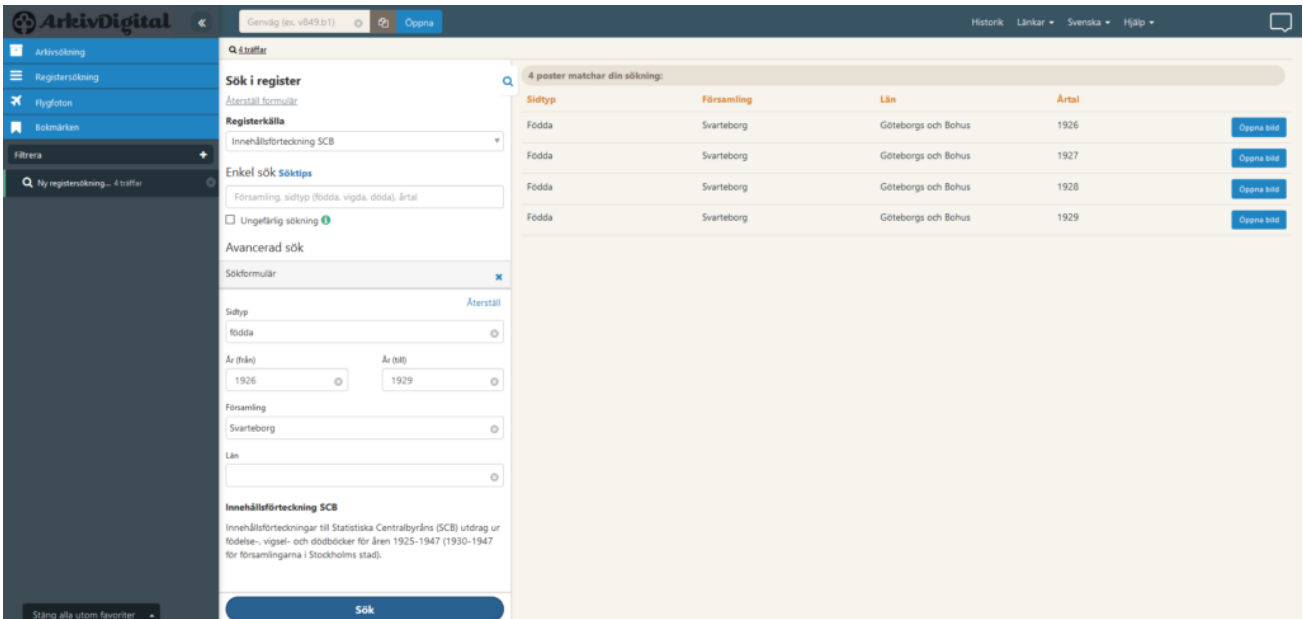
ArkivDigital har innehålls förtecknat SCB-utdragen

ArkivDigital har sedan tidigare fotograferat de så kallade SCB-utdragen för åren 1925-1947 (1930-1947 för Stockholms stad). SCB-utdragen utgörs av avskrifter av födelse-, vigsel- och dödböcker och skickades årligen från respektive församling till Statistiska Centralbyrån (SCB).

Att hitta rätt bland SCB-utdragen har tidigare inte varit det lättaste. Utdragen har arkiverats länsvis, vilket innebär att en och samma volym innehåller ett stort antal församlingar. Att finna önskad typ av längd, församling och årtal har därför hittills varit tidsödande. Nu är dock det problemet löst. I och med att ArkivDigital har innehållsförtecknat materialet, är önskat utdrag bara en enkel sökning bort.

För att kunna ta del av innehållsförteckningen till SCB-utdragen krävs Allt-i-ett-abonnemang. Innehållsförteckningen är endast tillgängligt i webbversionen av vår programvara. Gör så här för att söka:

- Välj ”Registersökning”
- Välj ”Innehållsförteckning SCB” i listan för registerkälla
- Därefter är det bara att börja söka, antingen genom att i rutan för ”Enkel sök” skriva önskat årtal, församling och/eller typ av längd (födda/vigda/döda), eller genom att fylla i önskade sökord i rutorna under ”Avancerad sök”.

The screenshot shows the ArkivDigital search interface. On the left, there is a navigation menu with options like 'Arkivsökning', 'Registersökning', 'Flygfoto', and 'Bokmärken'. The main search area is titled 'Sök i register' and includes a search bar, a dropdown for 'Registerkälla' (set to 'Innehållsförteckning SCB'), and a search type selector (set to 'Enkel sök'). Below this is an 'Avancerad sök' section with fields for 'Södyp', 'År (från)', 'År (till)', 'Församling', and 'Län'. The search results are displayed in a table with columns for 'Södyp', 'Församling', 'Län', and 'Årtal'. The results show four entries for 'Födda' in 'Svarteborg' parish, Göteborgs och Bohus county, for the years 1926, 1927, 1928, and 1929. Each entry has a blue 'Öppna bild' button.

Södyp	Församling	Län	Årtal	
Födda	Svarteborg	Göteborgs och Bohus	1926	Öppna bild
Födda	Svarteborg	Göteborgs och Bohus	1927	Öppna bild
Födda	Svarteborg	Göteborgs och Bohus	1928	Öppna bild
Födda	Svarteborg	Göteborgs och Bohus	1929	Öppna bild

Anita Järvenpää

Förändringar hos KB i tidningsarkivet

Från och med den 15 januari kan man inte använda USB-minnen längre för att få sina tidningsartiklar i digital form. Man skall numera sända filen direkt till en mailadress.

Detta kan ju få konsekvenser som jag vill varna för. Men inte skrämma er!

Då man anger mottagarens mailadress, troligen sin egen, så gäller det att inte skriva fel. Du får nämligen ingen information om mailadressen är felskriven och man i normalfallet får besked om att adressen saknas.

Dessutom gäller det att tänka till i sin egen brevlåda. Är det ont om plats eller får mina tänkta filer plats? Ibland får jag besked om att mottagaren av mina mail har en full brevlåda och kan därför inte ta emot det jag skickade. Från KB (Kungliga Biblioteket) kommer inget sådant mail. Så skapa inte besvikelse på KB som sedan uppenbarar sig när du kommer hem.

I den information som KB ger på plats säger man att man begränsar antalet mail per mottagare. Hur många mail begränsningen har vet jag inte. Har själv sänt 277 mail utan problem.

Varje gång man skall sända ett mail så vill systemet att man skriver in mottagande mailadress. Som jag sagt ovan, 277 mail blir mycket skrivande med 277 möjligheter att skriva fel. Då tar vi fram kortkommandona för att säkerställa riktigheten. Skriv mottagande mailadress klart i avsedd ruta. Markera hela adressen och tryck [Ctrl] + C för att kopiera markerad text. Sänd iväg mailet. Nästa fil som skall sändas till samma adress tryck [Ctrl] + V och du klistrar in mailadressen. Markören måste naturligtvis vara i avsedd ruta. Håll ner [Ctrl] då du trycker på C eller V. Kallas för kortkommando i Windows. C för kopiera och V för klistra in. [Ctrl] X har nästan samma funktion som C, men kallas för klipp ur, alltså markerad text försvinner men finns i det man kallar urklipp.

Tilldelningen av filnamn är samma som tidigare, År-mån-dag-tim-min-sek, i ett svep utan bindestreck. Mailnamnen är dock föregångna av ”SL-Touch”. Se bild nedan.

 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124857
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124841
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124813
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124800
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124735
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124722
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124649
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124619
 noreply@kb.se	SL-Touch 20190125124602

Leif Gannert

Sysslingens datum för 2019

Följande datum gäller som riktlinjer för årets tidningar. Bidrag till tidningen kan sändas via e-post eller vanligt brev till:

e-post: Sysslingen@hotmail.com eller Info@roslagen.be
brev: *Susanne Fagerqvist, Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.*

Bidrag vill vi ha senast ca 4 veckor före utgivning. Se sid 2 i tidningen.

Utgivning

Nr 1 Februari   Nr 2 Maj   Nr 3 September   Nr 4 November

Revisorer:

	Birgit Lindkvist	08-540 631 79
	Lennart Elg	08-540 619 96
Suppleant	Leif Gannert	08-541 303 70

Valberedning:

<i>Sammanställande</i>	Olle Sellström	08-540 216 43
	Arne Sundberg	08-541 324 55
	Carl-Göran Backgård	076-317 01 27

Redaktionskommitté:

Susanne Fagerqvist	Ulla Persson
Arne Sundberg	Leif Gannert
Anita Järvenpää	Olle Kungberg
Nils Lindgren	Dick Fagerqvist
Ann-Christin Nero	Tore Österman
Lars Granath	

Nya medlemmar

Leif Lindqvist	Norra Skogsrundan 63	184 64 Åkersberga
Hans Moberg	Skutvikshagen 12 lgh 0901	185 34 Vaxholm
Mats Harms-Ringdahl	Kommendörsvägen 41	184 92 Åkersberga
Ann-Katrin Gålnander	Fridshydevägen 15	191 36 Sollentuna
Anita Sundborger	Bruksgårdsvägen 5, Wira bruk	184 93 Åkersberga
Sven Gustafsson	Kanalvägen 4	184 41 Åkersberga
Jan Ekstedt	Grindavägen 1	185 33 Vaxholm
Ingrid Ekstedt	Grindavägen 1	185 33 Vaxholm
Annie Atling	Soldatgatan 7	185 34 Vaxholm
Rune Atling	Soldatgatan 7	185 34 Vaxholm

Material från Arninge under ombyggnaden

Under ombyggnaden av Riksarkivet i Arninge hänvisas till Riksarkivet i Marieberg. För att kunna ta del av Arninges handlingar i Marieberg måste dessa beställas i förväg. Beställningen ska göras före klockan 14.00 om man vill få volymen nästa dag klockan 11.00 och är begränsade till max fem volymer åt gången.

E-posta din beställning till Arninges forskarexpedition:
forskarexpeditionen.arn@riksarkivet.se

Anita Järvenpää